

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Anarchiści trochę mniej znani

Anonim

Anonim
Anarchiści trochę mniej znani

Antologia wpisów biograficznych zamieszczanych w różnych numerach
Innego Świata [niepełna]

pl.anarchistlibraries.net

Spis treści

Juan Gomez Casas	3
Paul Signac	4
Indywidualność	5
Pierwsza wojna światowa	6
Leah Feldman	6

Juan Gomez Casas

Juan Gomez Casas urodził się w 1921 roku w Burdeos w emigracyjnej rodzinie odesłanej do Hiszpanii w 1931 roku, po ustanowieniu II Republiki. Już jako dziecko uczestniczył w zebraniach anarchosyndykalistycznego związku zawodowego CNT na które zabierał go ojciec. W 1936 roku wstępuje do Młodzieży Wolnościowej (FIJL). Na początku wojny pracuje przy wyrobie kauczuku potem, w 1938 roku wstępuje do wojska jako ochotnik do Brygady Mieszanej (Brigada Mixta 39). Po klęsce Republiki zostaje uwięziony ale szybko opuszcza więzienie jako nieletni. Rozpoczyna swą walkę z dyktaturą Franco w podziemiu. W 1946 roku zostaje sekretarzem JJLL Centrum (trend przeciwko współpracy z władzami), w tym samym roku spotyka się w Madrycie z Carballeira y Jose Perez. Na narodowym plenum FAI i FIJL w lipcu 1947 roku zostaje wybrany Sekretarzem Generalnym Młodzieży Wolnościowej, rok później po powrocie z kongresu w Toulouse zostaje aresztowany w Madrycie. W czasie rewizji jego mieszkania zlikwidowana zostaje drukarnia w której drukowano pisma „*Tierra y Libertad*” („*Ziemia i Wolność*”) i „*Juventud Libre*” („*Wolna Młodzież*”). Zostaje skazany na 30 lat więzienia z czego odsiedział ponad połowę w więzieniach w San Miguel de las Reyes, Ocana i Burgos.

W 1962 roku wraca do swego dawnego zawodu i pracuje jako malarz, wtedy też zaczyna coraz więcej czasu poświęcać pisaniu (swoją pierwszą książkę „*Opowiadania więzienne*” zaczął pisać już w więzieniu), tłumaczeniom (przetłumaczył w sumie ponad 100 książek w tym najsłynniejszą wersję „*Moby Dicka*”) i pracy wydawniczej. Píše również pod pseudonimem Jacques de Gaulle (m.in. biografię Pablo Iglesias). Jego prace poświęcone hiszpańskiemu anarchizmowi i anarchosyndykalizmowi do dziś uważane są przez historyków jako obowiązkowa lektura przy nauce współczesnej historii Hiszpanii.

Po śmierci Franco wybrany zostaje na pierwszego Sekretarza Generalnego CNT, organizacji która uzyskała status legalnej w 1977 roku. Przez całe lata 70. jest najbardziej charakterystycznym przywódcą nowo odrodzonej CNT. Bierze udział w coraz liczniejszych wiecach i kongresach (San Sebastian de los Reyes 1977, Paryż i Toulouse, Valencia i Jaen 1977, Alcañiz de Guadaira 1978, Madryt i Torrejon 1979, Mollet, Bilbao, Alcobendas i Valencia 1980, Granada, Berdeos, Paryż i Barcelona 1981). W 1979 roku udaje mu się powstrzymać rozłam w organizacji. W 1985 roku zostaje ponownie wybrany na Sekretarza Generalnego CNT, przewodniczy konferencjom w Barcelonie i Granadzie w 1985 roku. Po wycofaniu się z działalności w związku cały czas

pozostaje wielkim orędownikiem CNT a coraz więcej czasu poświęca pisaniu i wydawaniu pozycji poświęconych tematyce CNT i hiszpańskiemu anarchizmowi.

Do jego najważniejszych książek należą: „Anarchizm i federalizm” (1983), „Opowiadania więzienne” (1968), „Hiszpania 1970” (1970), „Historia anarchosyndykalizmu hiszpańskiego” (1968), „Historia FAI” (1977), „Polityka hiszpańska i wojna domowa” (1974), „Socjologia hiszpańskiego anarchizmu” (1988) i wiele innych.

Przez szereg lat współpracował też z wieloma pismami, m/in.: „CNT”, „Frente Libertario”, „Historia Libertaria”, „El Pais”, „Sindicalismo”, „Solidaridad Obrera”, „Tierra y Libertad de Mexico” etc.

Zmarł w 1999 po latach ciężkiej choroby.

Paul Signac

Paul Signac (1863-1935), podobnie jak jego współtowarzysze, Francuzi: Camille Pissaro i Maximilien Luce, byli wybitnymi artystami i anarchistami. Signac był teoretykiem nowych technik malarskich, miłośnikiem morza i żeglowności oraz „odkrywcą” St. Tropez. Urodzony w mieszczańskiej rodzinie, nigdy nie miał problemów finansowych, więc mógł malować w dobrych warunkach.

Po tym, jak odwiedził wystawę obrazów Monet’a w roku 1880, zdecydował się przerwać studia i zostać malarzem impresjonistycznym. Jego pierwsze obrazy przedstawiały wybrzeże Siene w okolicy Asnieres.

W roku 1884, w „Salonie Niezależnych”, poznał Georges’a Seurant’a i adoptował jego nowe techniki malarskie. Narodził się neoimpresjonizm. Signac używał naukowych teorii koloru w swojej pracy. Uważał, że wpływ, jaki nauka może wywrzeć na sztukę jest rewolucyjny. Podobnie jak Luce, Signac chciał, aby wiodącym tematem jego obrazów było życie robotników i chłopów.

W roku 1887 namalował serię obrazów portu w Collioure, rok później portu w Portrieux. Jako miłośnik morza podróżował w roku 1892 nad Morze Śródziemne, gdzie „odkrył” St. Tropez. Tak jak Emma Goldman i Alexander Berkman, amerykańscy anarchiści żydowskiego pochodzenia, którzy mieszkali tam w latach dwudziestych, Signac uznał St. Tropez za czarujące miejsce, nie zaś za enklawę bogatych, którą jest dzisiaj.

ruchowi, któremu poświęciła swoje życie. W latach 60. szmuglowała broń dla bojowników w Hiszpanii, którzy kontynuowali opór przeciwko Franco od 1939 roku. Katalończycy, znani z tego, że nadają innym przydomki, ochrzcili ją „la yaya Mokhnowista” (Babcia Machno).

Jej ostatnie lata życia były smutne. Nie żył już nikt z jej rodziny ani przyjaciół, nikt z kim mogłaby porozmawiać w języku ojczystym. Ale nigdy się nie poddawała. Wciąż wspierała anarchistyczne spotkania i co roku odwiedzała Londyńskie Targi Książki Anarchistycznej, jeśli pozwalało jej na to zdrowie. Zmarła w Londynie w styczniu 1993 roku.

Nasz ruch został zbudowany właśnie przez takich aktywnych ludzi jak Leah. Nigdy nie zapomnimy jej wkładu.

Indywidualność

W roku 1888, Signac odkrył pojęcie anarchizmu, czytając Elisee Reclus, Kropotkina i Jean’a Grave’a, którzy ustalili założenia komunizmu anarchistycznego. Wraz z przyjaciółmi: Angrand’em Cross’em, Luce’em i Pissaro publikował w gazecie Jeane’a Grave’a *Les Temps Nouveaux*. Jego wsparcie finansowe było znaczne: regularnie wysyłał czek i dary w postaci swoich prac dla pięciu galerii, w latach 1895-1912. Ale twórczość bojownika nie przyciągała go, w przeciwieństwie do Luce’a, Signac umieścił w gazecie tylko pięć rysunków i dwie litografie. Uważał, że temat nie jest najważniejszy w sztuce. Dla niego rewolucyjnym było poszukiwanie harmonii, która, jak sądził, powinna popchnąć do sprzeciwu wobec klasy rządzącej. Sądził, że wielu wielkich artystów nie tworzyło niezależnie a historię sztuki ściśle wiązał z polityką. Stał po stronie powszechnej rewolucji społecznej, oraz wolności artystycznej. Anarchizm był dla niego najlepszą gwarancją lepszego jutra. Uważał, że każdy artysta powinien indywidualnie określić jak najlepiej służyć ruchowi. *„Anarchistycznym malarzem nie jest ten, który tworzy anarchistyczne obrazy, lecz ten, który nie pożądam wynagrodzenia, będzie walczył całą swoją indywidualnością przeciwko powszechnym burżuazyjnym układom, przy maksymalnym osobistym zaangażowaniu”.*

Niemniej jednak, interesującym jest studiowanie dwóch dzieł anarchisty, które są odzwierciedleniem jego filozofii. Pierwsze z nich, „Niszczycielscy Robotnicy” („The Demolition Workers”), przedstawia dwóch robotników demolujących budynki, reprezentujących społeczeństwo, podczas gdy na horyzoncie wschodzi słońce anarchii. Drugie: „Czas Harmonii” („The Time of Harmony”), to olbrzymi obraz pierwotnie namalowany dla „Domu Ludowego” („The House of the People”) w Brukseli, jest wizją społeczeństwa przyszłości. Ten obraz został namalowany w roku 1894, gdy ataki anarchistów na przedstawicieli klasy rządzącej przybrały niespotykaną dotąd częstotliwość. Na tym obrazie czynności takie jak praca i odpoczynek są całkowicie zharmonizowane, choć Signac może być krytykowany za jego podział ról ze względu na płeć. Twórczość Signac’a będzie miała wpływ na nowe trendy w sztuce, min. na ekspresjonistów. W 1904 roku na przykład Matisse przyjechał do St. Tropez, aby malować z Signac’em.

Pierwsza wojna światowa

Signac bardzo głęboko przeżył wybuch pierwszej wojny światowej. Był zdegrustowany sposobem w jaki Kropotkin, Grave i inni anarchiści (będąc mniejszością w ruchu), wyrażali swoje poparcie dla wojny. To byli ludzie, których bardzo podziwiał. Nie mógł malować przez trzy lata. Brał udział w czynnościach na rzecz pokoju, wspólnie z pisarzami Barbusse'm i Romain'em Rolland'em, uznając siebie za obywatela świata.

W roku 1917 wybuchła rewolucja radziecka, która napełniła go nadzieją. Po wojnie zaczął malować od nowa, pejzaże Brytanii, Normandii, atlantyckiego wybrzeża Korsyki. Został przewodniczącym „Salonu Niezależnych”, który umożliwił młodym artystom zaprezentowanie się. Na rok przed śmiercią utworzył wraz z innymi artystami Komitet Intelktualistów Przeciwko Faszyzmowi (Vigilance Committee of Antifasist Intellectuals). Jego ostatnie obrazy prezentowały wielkie statki żaglowe, będące świadkami, podobnie jak on sam, szybko znikającego świata.

Leah Feldman

Leah Feldman urodziła się w Warszawie w 1899 roku i już jako uczennica zainteresowała się anarchizmem. Opowiadała, że jej matka chowała jej buty, żeby nie mogła wychodzić na spotkania, które wtedy były w Polsce nielegalne. W końcu uciekła do swojej siostry do Londynu, gdzie zarabiała na życie jako szwaczka.

Pracując później w sklepie ze słodyczami na East Endzie, stała się aktywna w tej części ruchu anarchistycznego, który mówił w jidysz i który wtedy przeżywał swój rozkwit. Kiedy w 1917 roku wybuchła w Rosji rewolucja, duża część żydowskich anarchistów z Rosji wróciła do domu. Wiele kobiet których mężowie i kochankowie zginęli z rąk białych lub bolszewików pozostało w Anglii. Żydowski (nie w znaczeniu rasowym, narodowym czy religijnym, ale posługującym się językiem jidysz) ruch anarchistyczny stopniowo zanikał i zakończył się wraz ze śmiercią Leah w styczniu 1993 roku.

Jednak Leah odbyła własną podróż do Rosji. Po przyjeździe widziała rzeczywistość władzy bolszewickiej i nie była nią zachwycona. Jako robotnica mogła zobaczyć efekty dyktatury w sposób, w który nie mogli na nią spojrzeć intelektualiści. Przed opuszczeniem Moskwy udała się na pogrzeb Kropotkina, na ostatnią dozwoloną anarchistyczną demonstrację przed upadkiem

stalinizmu. (Wszyscy anarchistyczni więźniowie polityczni którym pozwolono wziąć udział w pogrzebie bez oporów wrócili do więzienia w nadziei, że bolszewicy zwolnią też innych w przyszłości).

Leah podróżowała na południe, na Ukrainę i przyłączyła się do Rewolucyjnej Powstańczej Armii Nestora Machno. Ukraińscy anarchiści walczyli z caratem, zagraniczną interwencją a później z bolszewicką dyktaturą. Mimo, że de facto nie walczyła (niektóre kobiety, które umiały jeździć konno walczyły), przyłączyła się do pociągu, który podróżował za armią i przygotowywała ubrania i jedzenie dla sierot i włóczęgów, których wielu napotykali po drodze.

Kiedy w 1921 roku armia Machno została pokonana wydostała się z kraju zmieniając narodowość poprzez papierkowe małżeństwo z niemieckim anarchistą. Już nigdy więcej się nie spotkali. Wyjechał do Paryża, a później do Londynu. Tam zdobyła brytyjskie obywatelstwo poprzez kolejne papierkowe małżeństwo, tym razem z rozwiedzionym byłym żołnierzem, któremu zapłaciła 10 funtów za ta usługę. Nie widzieli się później przez wiele lat, dopóki Leah nie otrzymała oficjalnego zawiadomienia, że przebywa on w domu starców. Odwiedzała go regularnie i przynosiła w prezencie tytoń.

Przed drugą wojną światową podróżowała do Polski i Palestyny, pracując w obu tych krajach. W Palestynie organizowała federację anarchistyczną. Zaskoczyło ją tam spotkanie ze starą przyjaciółką Paulą Green, która w Rosji zmuszona była do małżeństwa, a która potem uciekła z ateistą – syjonistą, w którym była zakochana. Był on aktywnym politykiem Partii Pracy. Green zmienił później nazwisko na Ben Gurion i został pierwszym premierem Izraela. Jego żona nie opuściła go, ale nigdy nie wzięła udziału w żadnej publicznej uroczystości razem z nim. Pozostała ciągle wierzącą, mimo że bierną anarchistką.

Kiedy Leah wróciła do Londynu w 1935 roku pomagała zbierać pieniądze dla niemieckich marynarzy, którzy w latach 30. organizowali antyfaszystowską grupę oporu. Wykonała również wspinała pracę dla hiszpańskiego ruchu anarchistycznego po zakończeniu wojny domowej.

Leah była członkinią grupy roboczej kobiet – anarchistek – imigrantek, w Holborn od 1939 roku. Jak, pomimo problemów językowych – łamany angielski, jidysz, polski, kataloński, hiszpański, cypryjski grecki i turecki – potrafiły się porozumieć, było dla wielu wielką tajemnicą. Ale jakoś im się to udawało.

Leah porzuciła pracę kiedy straciła wzrok po operacji. Była całkowicie niewidoma na jedno oko i coraz bardziej na drugie. Nadal pomagała jednak